

**Звіт про роботу наукових гуртків
кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
за 2023 рік**

Протягом 2023 року на кафедрі активно функціонували студентські наукові гуртки: *«Логопедичні студії»*, *«Інклюзивні студії»*, *«Психологічні студії»* та *«Студія РАС: розлади аутистичного спектра»*.

Основними напрямками діяльності наукових гуртків є:

1. Залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності та її методичний супровід, а саме, написання наукових робіт (курсові, магістерські, конкурсні роботи).
2. Реалізація наукової теми кафедри: *«Професійний профіль спеціального педагога у контексті забезпечення якості інклюзивної освіти» (2021-2026 р.р.)*.
3. Поглиблення теоретичних та практичних знань із проблем логопедії, інклюзивної освіти, спеціальної психології та супроводу осіб з розладами аутистичного спектра (залучення здобувачів до тематичних семінарів, майстр-класів, гостьових лекцій).
4. Презентація наукових здобутків здобувачів (виступи на конференціях, круглих столах, методичних семінарах та публікації у фахових виданнях).

Науковий гурток «Логопедичні студії».

Керівники: Бабич Н.М., Лопатинська Н.А., Хомик Т.В.

Учасники: 11 здобувачів.

Дослідницьке питання: умови ефективної педагогічної діяльності спеціального педагога / вчителя-логопеда в умовах системи раннього втручання, дошкільної та шкільної освіти.

У межах реалізації наукової теми кафедри проводили дослідження магістри спеціальності 016 Спеціальна освіта, ОПП 016.01.01 Логопедія:

Михайлюк Марія. «Дослідження профілю «ідеального» логопеда очима батьків у контексті удосконалення підготовки вчителя-логопеда (наук. кер. Бабич Н.М.).

Кашлакова Ксенія. Діяльність логопеда в міждисциплінарному супроводі дітей раннього віку із затримкою мовленнєвого розвитку: закордонний та вітчизняний досвід (наук. кер. Лопатинська Н.А.).

Зборовська Ольга. Професійні компетентності логопеда в системі раннього втручання: компаративний аналіз (наук. кер. Лопатинська Н.А.).

Ведмеденко Вікторія. Специфіка забезпечення міждисциплінарної роботи в команді фахівців з раннього втручання: компаративний аналіз (наук. кер. Лопатинська Н.А.).

Кушнірчук Марина. Логопедичний супровід розвитку мовлення дитини раннього віку в умовах сім'ї (наук. кер. Луцько К.В.).

Сіроштан Карина. Просвітницька робота в територіальній громаді щодо надання логопедичних послуг (наук. керівник Павлюк Р.О.).

22 грудня 2023 року було проведено розширене засідання наукового гуртка, де брали участь здобувачі першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Здобувачі разом із керівниками гуртка підвели підсумки року, спланували майбутні дослідження, які будуть проводитися в межах наукового гуртка, обмінялися досвідом та успішними практиками наукових досліджень (<https://fprsso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-spetsialnoi-psykholohii-korektsiinoi-ta-inkliuzyvnoi-osvity/podii/4048-zasidannia-naukovoho-hurtka-lohopedychni-studii-22122023.html>)

Гостьові лекції:

В межах роботи наукового гуртка було проведено гостьові лекції з актуальних питань логопедії та спеціальної педагогіки, які знайомили членів гуртка з сучасними дослідженнями та інноваційними підходами в роботі з особами із різним рівнем функціонування.

04.04.2023 «Системний підхід до корекції алалії» зі Світланою Притиковською, доцентом кафедри дефектології та фізичної реабілітації Південноукраїнського національного педагогічного університету ім.К.Д. Ушинського, кандидатом педагогічних наук, доцентом, директором Одеського спеціального закладу дошкільної освіти «Ясла-садок» № 193 компенсуючого типу Одеської міської ради.

28.04.2023 «Дитина із ВНГП в дошкільному закладі» із Євгенією Коломієць, вчителем-логопедом дошкільного навчального закладу (дитячий садок) компенсуючого типу №611 м. Києва.

27.10.2023 «Корекція звуковимови з зондами Логозон» із Наталією Пиляєвою, логопедом, керівником логопедичного центру “Логозон”, розробницею багатофункціональних зондів.

08.11.2023 «Особливості організації логопедичної роботи із дітьми із заїканням» від спеціального закладу дошкільної освіти «Ольвія» м. Києва.

18.11.2023 Семінар «Діагностика мовлення» від Анни Волочай (центр МЕГАлогопед).

24.11.2023 «10 топових ігор в роботі логопеда» із Іриною Іванкевич, логопедом, випускницею магістратури освітньої програми Логопедія 2019 р.

30.11.2023 «Особливості онтогенезу дітей із синдромом Дауна» із Наталією Тамоян, педагогинєю та нейропсихологинєю Спеціалізованого Центру раннього розвитку «Даун Синдром».

5.12.2023 «Методи і засоби нейропсихологічної допомоги під час логопедичної роботи з дітьми із синдромом Дауна» із Оленою Дацьо, нейропсихологинєю, фахівчинєю Мюнхенської діагностики, Leiter-3, діагностики сенсорних систем з написанням вправ Спеціалізованого Центру раннього розвитку «Даун Синдром».

Апробацію результатів досліджень проведено шляхом участі в науково-практичних конференціях різних рівнів та друку наукових статей.

Основні положення і результати досліджень представлено на студентській науково-практичній конференції «Перші кроки у науку» Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ (09.11.2023).

18 та 19 жовтня 2023 року в межах роботи II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми логопедії і логопсихології» доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Наталія Бабич та здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти: Марія Михайлюк та Олеся Іванова були учасниками заходу, збагатили свій професійний досвід новими знаннями й інноваціями, представленими провідними науковцями в галузі логопедії та логопсихології, а також презентували власні дослідження. На круглому столі «Міждисциплінарні підходи та тенденції розвитку логопедичної теорії і практики в Україні» Марія Михайлюк під керівництвом наукового керівника Наталії Бабич представила результати своєї наукової роботи «Дослідження профілю «ідеального» логопеда очима батьків у контексті удосконалення підготовки вчителя-логопеда». Дослідження викликало неабияку зацікавленість серед колег та отримало чимало позитивних відгуків. Олеся Іванова під керівництвом наукового керівника Наталії Лопатинської презентувала своє дослідження «Розвиток комунікативних навичок у дітей молодшого шкільного віку із розладами аутистичного спектра».

Ірина Касянчук, здобувач другого (магістерського) рівня заочної форми навчання, під керівництвом Наталії Лопатинської в рамках магістерського дослідження «Особливості використання інформаційно-комп'ютерних технологій у логокорекційній роботі з молодшими школярами з порушеннями мовлення» розробила і впровадила соціальний проєкт «Логопедичний помічник» (60 підписників, 103 публікації), який спрямований на використання вчителями-логопедами контенту каналу в Telegram-каналі як

засобу підтримки логокорекційного процесу молодших школярів з порушеннями мовлення.

Протягом 2023 р. здобувачі брали участь у таких конференціях:

1. *Михайлюк Марія*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми логопедії та логопсихології» (18-19 жовтня 2023 р., м. Київ)

2. *Михайлюк Марія*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. III Всеукраїнський круглий стіл «Спеціальна освіта очима майбутніх фахівців» на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (30 травня 2023 р., м. Київ,)

3. *Дирів Вікторія*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. Всеукраїнська науково-практична конференція до 85-річчя академіка В. І. Бондаря «Система освіти і виховання дітей з ООП: досвід минулого – погляд у майбутнє» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (01.11.2023 р., м. Харків).

4. *Кий Тая*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. Всеукраїнська науково-практична конференція до 85-річчя академіка В. І. Бондаря «Система освіти і виховання дітей з ООП: досвід минулого – погляд у майбутнє» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (01.11.2023 р., м. Харків).

5. *Іванова Олеся*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми логопедії і логопсихології» (18-19 жовтня 2023 року, м. Київ)

6. *Трусевич Інна*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. Всеукраїнська науково-практична конференція до 85-річчя академіка В. І. Бондаря «Система освіти і виховання дітей з ООП: досвід минулого – погляд у майбутнє» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (01.11.2023 р., м. Харків).

Публікації за результатами досліджень у межах наукового гуртка.

1. Гарасимчук А.І. Технологія формування виразності мовлення у дітей із мовленнєвим дизонтогенезом. *Наукові інновації та передові технології*. (Серія «Педагогіка»), 2023. № 14(28). С. 856-868 (науковий керівник Бабич Н.М.)

2. Беробенець К.І. Особливості сформованості лексичної складової мовлення у дітей трирічного віку із затримкою мовленнєвого розвитку. *Інноваційна педагогіка*. 2023 (науковий керівник Хомик Т.В.).

3. Борисова Л. Особливості використання арт-терапевтичних технік в корекційно-розвитковій роботі з дітьми дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення. *Освітологічний дискурс*. 2023. №4 (43) (науковий керівник Тичина К.О.).

4. Ніколенко А.Р. Особливості стану сформованості образного мислення у дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2023. Т. 9 № 4 (науковий керівник Тичина К.О.).

5. Ніколенко А. Формування образного мислення у дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвитком мовлення з використанням технік ейдетики. *Освітологічний дискурс*. 2023. № 4(43) (науковий керівник Тичина К.О.).

6. Сабат Г.В. Емпіричне вивчення стану сформованості лексичної складової мовлення дітей старшого дошкільного віку з аутизмом. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2024. №1 (науковий керівник Хомик Т.В.).

Науковий гурток «Інклюзивні студії».

Керівники: Мартинчук О.В., Найда Ю.М.

Учасники: 15 здобувачів.

Дослідницьке питання: умови ефективної соціалізації осіб з ООП та забезпечення якості інклюзивного освітнього процесу.

Члени наукового гуртка були залучені до реалізації наукової теми кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка «Професійний профіль спеціального педагога у контексті забезпечення якості інклюзивної освіти» (2021-2026 р.р.). Метою їхніх досліджень було виявити тенденції професійної діяльності спеціальних педагогів інклюзивних закладів освіти та окреслити шляхи впровадження набутого прогресивного зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику. У межах реалізації наукової кафедри проводили дослідження магістри спеціальності 016 Спеціальна освіта, ОПП 016.01.01 Логопедія:

Бородата Жоана. Підтримка соціально-емоційного розвитку та прийнятної поведінки учнів з порушеннями мовлення в інклюзивному освітньому середовищі: порівняльний аналіз міжнародного та українського досвіду (наук. кер. Мартинчук О.В.).

Гомон Яна. Підтримка навчальної діяльності учнів з порушеннями мовлення на основі ефективного викладання: порівняльний аналіз міжнародного та українського досвіду (наук. кер. Мартинчук О.В.).

Кордиш Юлія. Співпраця вчителя-логопеда з учасниками команди супроводу учня з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі: порівняльний аналіз міжнародного та українського досвіду (наук. кер. Мартинчук О.В.).

Білошицька Ірина. Партнерська взаємодія вчителя-логопеда з батьками учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі: порівняльний аналіз міжнародного та українського досвіду (наук. кер. Скрипник Т.В.).

Гончарова Ірина. Особливості організації професійного співробітництва у межах команди психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями мовлення в умовах інклюзивного навчання (наук. кер. Васильєва Г.І.)

Петрик-Лакіза Олена. Зміст діяльності вчителя спеціальної освіти як координатора міждисциплінарної команди супроводу учня з аутизмом за міжнародним досвідом (наук. кер. Скрипник Т.В.).

Гостьові лекції:

29.09.2023 «Освіта дітей з особливими освітніми потребами в українських реаліях: закономірності та специфіка (уроки історії)» із Оксаною Таранченко, доктором педагогічних наук, головним науковим співробітником Інституту спеціальної педагогіки та психології імені М. Ярмаченка НАПН України.

06.11.2023 Гостьова лекція в музеї “Третя після опівночі” під організацією завідувача кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Олени Мартинчук.

07.11.2023 «Оцінювання особливих освітніх потреб та розвитку дитини» від Інклюзивно-ресурсного центру № 13 Дніпровського району м. Києва

23.11.2023 Зустріч з науковцями Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка на тему: «Актуальні проблеми досліджень у галузі спеціальної та інклюзивної освіти».

27.11.2023 «Запуск та розвиток мовлення у дітей з синдромом Дауна» із Ольгою Лісненко, логопедом-дефектологом Спеціалізованого Центру раннього розвитку “Даун Синдром”, членкинею експертної комісії при уповноваженій Президента з прав дитини та дитячої реабілітації Дар’ї Герасимчук, співавторкою методичного посібника для формування комунікативних навичок у дітей із синдромом Дауна

Апробація результатів досліджень проходила на IX Міжнародному конгресі зі спеціальної педагогіки і психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни», організованому Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (25-26 жовтня 2023 р.) <https://www.youtube.com/watch?v=mx6VqRyjro>; на студентській конференції «Перші кроки в науку» (9 листопада 2023 р.) <https://www.facebook.com/groups/ksiofprsro/permalink/6255185511248686/>

Протягом 2023 року здобувачі брали участь у *конференціях*:

1. *Бородата Жоана*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. IX Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни» (25-26 жовтня 2023 р., м. Київ).

2. *Бородата Жоана*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. III Всеукраїнський круглий стіл «Спеціальна освіта очима майбутніх фахівців» на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (25-26 жовтня 2023 р., м. Київ).

3. *Гомон Яна*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. IX Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни» (25-26 жовтня 2023 р., м. Київ).

4. *Кордиш Юлія*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. IX Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни» (25-26 жовтня 2023 р., м. Київ).

5. *Троць Анна*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. V Міжнародна студентська наукова конференція «Діджиталізація науки як виклик сьогодення» (8 грудня 2023 р., м. Суми).

6. *Ігуніна Юлія*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. II Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття» (22 лист. 2023 р., м. Запоріжжя).

7. *Трусевич Інна*, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. Всеукраїнська науково-практична конференція до 85-річчя академіка В. І.

Бондаря «Система освіти і виховання дітей з ООП: досвід минулого – погляд у майбутнє» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (01.11.2023 р., м. Харків).

8. Михайлюк Марія, здобувачка 4 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання. IX Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни» (25-26 жовтня 2023 р., м. Київ).

9. Гребінь Богдана, здобувачка 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання. III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти».

Публікації за результатами досліджень у межах наукового гуртка.

1. Мартинчук О.В., Бородата Ж. Гомон Я., Кордиш Ю. Аналіз міжнародного досвіду у контексті розроблення вітчизняного профілю вчителя спеціальної освіти. Матеріали IX Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами в умовах миру і війни» (Київ, 25-26 жовтня 2023 року). С. 332-337. URL : <https://ispukr.org.ua/articles/23/2023%20%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%97.pdf>

2. Лопатинська Н.А., Зборовська О.П. Становлення та розвиток системи раннього втручання в Україні. *Перспективи та інновації наук*. 15(33). 2023. С. 293-302. URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/190/281>

3. Лопатинська Н.А., Кашлакова К.П. Порівняльний аналіз діяльності логопеда в міждисциплінарному супроводі дітей раннього віку із затримкою мовленнєвого розвитку: закордонний та вітчизняний досвід. *Proceedings of X International Scientific and Practical Conference*. X Міжнародна науково-практична конференція «EUROPEAN SCIENTIFIC CONGRESS». Madrid, Spain (29-31 October 2023). 2023. С. 322-327. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/10/EUROPEAN-SCIENTIFIC-CONGRESS-29-31.10.23.pdf>

4. Скрипник Т.В., Білошицька І.М. Особливості партнерської взаємодії вчителя-логопеда з батьками учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю ««Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття», 22

листопада 2023 р., м. Запоріжжя, Запорізький національний університет. 2023.
С. 78-79. URL : <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056159.pdf>

Підготовка студентських конкурсних робіт на Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт із соціальної та економічної інклюзії, що відбудеться в лютому - квітні 2024 року. Студентами 4 курсу спеціальності «Спеціальна освіта», ОПП «Логопедія» виконуються дослідження:

1. *Маслун Анна* на тему: «Репрезентація філософії інклюзії у професійній системі цінностей сучасного педагога» (науковий керівник: Мартинчук О.В.);

2. *Михальченко Марія* на тему: «Соціально-емоційні та вольові аспекти готовності до навчання дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра» (науковий керівник: Таран О.П.)

3. *Собченко Катерина* на тему: «Просторово-предметні ресурси освітнього середовища для продуктивного навчання дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра» (науковий керівник: Скрипник Т.В.)

4. *Климашевська Олександра* на тему: «Особливості впровадження сенсорної дієти для підвищення якості освіти дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра» (науковий керівник: Скрипник Т.В.)

Науковий гурток «Психологічні студії»

Керівники: Таран О.П., Луцько К.В., Реброва О.О.

Учасники: 10 здобувачів.

Дослідницьке питання: супровід та стимулювання науково-дослідної діяльності здобувачів, формування у студентів навичок планування, організації та реалізації теоретичних та емпіричних досліджень з логопсихології та спеціальної психології, удосконалення навичок оформлення результатів досліджень та їх презентації.

Упродовж звітнього періоду регулярно проводилися методичні зустрічі щодо написання наукових курсових та магістерських робіт, зокрема, 11 грудня 2023 року О.П. Таран проведено методичний захід «Презентація результатів магістерського дослідження» для здобувачів 2 курсу спеціальності 016 Спеціальна освіта, ОПП 016.01.01 Логопедія, ОПП 016.00.02 Втручання при аутизмі.

Гостьові лекції:

28 березня 2023 року «Арт-терапевтичні технології у супроводі батьків дітей з розладами аутистичного спектра» із Надією Кубрак, практичним психологом, арт-терапевтом, дошкільного навчального закладу №704.

4 квітня 2023 року «Сучасні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами» з Галиною Гончаровською, кандидатом психологічних наук, доцентом кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка.

30 листопада 2023 року «Практичні поради наукового експерта щодо написання магістерської роботи» із Вадимом Кобильченком, доктором психологічних наук, професором, головним науковим співробітником Інституту спеціальної педагогіки і психології імені М. Ярмаченка НАПН України.

Протягом 2023 року здобувачі брали участь у **конференціях**:

Бородата Жоана, Михайлюк Марія, здобувачки 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання (під керівництвом Таран О.П.). Доповідт «Використання діджитал-технологій у професійній діяльності фахівців спеціальної освіти» на III Всеукраїнському круглому столі «Спеціальна освіта очима майбутніх фахівців» на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (30 травня 2023 р., м. Київ).

Чеботарьова Юлія, Бердан Діана, здобувачки 2 курсу ОПП 016.01.01 Логопедія другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання. IX Міжнародна науково-практична конференція «Корекційно-реабілітаційна діяльність стратегії розвитку у національному та світовому вимірі» (22 листопада 2023 р., м. Суми).

09 листопада 2023 здобувачі другого (магістерського) рівня взяли участь у конференції факультету «Перші кроки в науку» <https://www.facebook.com/groups/ksiofpsrso/permalink/6255185511248686/>

Публікації за результатами досліджень у межах наукового гуртка.

1. Бородата Ж., Михайлюк М. О. Використання діджитал-технологій у професійній діяльності фахівців спеціальної освіти. *Спеціальна освіта: наукові пошуки майбутніх фахівців*. 2023. (6). С. 43-50.

2. Бердан Д. Луцько К. Технології забезпечення сприймання та розуміння тексту у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали IX Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. С.140-146.

3. Чеботарьова Ю., Таран О. Актуальні питання організації логопедичного супроводу дітей з розладами аутистичного спектра в умовах інклюзивного освітнього середовища. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали IX*

Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми). Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. С. 43-47.

4. Яковенко К.В., Таран О.П. Актуальні питання збагачення соціокультурного досвіду молодших школярів з порушеннями мовлення засобами АРТ-терапії. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Том 1 (64). С. 85-91.

5. Ольшевська В.Л., Таран О.П. Прикладні аспекти діагностики невербальної комунікації у дитини молодшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Том 1. (65). С. 103-107.

Науковий гурток «Студія РАС: розлади аутистичного спектра»

Керівники гуртка: Скрипник Т. В., Супрун Г. В.

Учасники: 14 учасників.

Дослідницьке питання: формування фахової компетентності з професійної допомоги особам з розладами аутистичного спектра.

Керівниками гуртка організовано неформальну освіту на базі спеціальної школи № 7, де учасники гуртка (студенти освітньо-професійної програми «Втручання при аутизмі») мали змогу долучитися до розбудови ефективного психолого-педагогічного супроводу двох учнів з аутизмом цієї школи (1-Б і 2-А класу). За інтересами студентів було визначено напрями позитивного перетворення освітнього середовища для учнів з аутизмом, для цього студенти розподілилися за трьома групами. Під керівництвом викладачів кафедри студенти оцінювали наявний стан створення безперешкодних і відповідних умов для якісної освіти учнів з аутизмом та створювали свої проєкти задля покращення цих умов. Працюючи над своїми проєктами у мікрогрупах (за координації викладачів), студенти набували навичок командної роботи та досвіду партнерської взаємодії.

Перша група студентів досліджувала наявний стан предметно-просторових ресурсів у закладі освіти на прикладі ресурсної кімнати спеціальної школи. Учасниками цієї групи (О. Белікова, Н. Стратулат) було розроблено макет ресурсної кімнати, що охоплює три зони: побутово-практичну, творчу, навчально-пізнавальну; у кожній з цих зон обґрунтовано наявність відповідних меблів та предметів (наприклад, допоміжних корекційно-розвивальних засобів). Особливий акцент зроблено на необхідність впровадження в ресурсній кімнаті «робочої системи» – дієвим засобом всесвітньо визнаної програми ТЕАССН, що дає змогу формувати навички самостійності у виконанні навчально-пізнавальних завдань.

Друга група студентів (Я. Арнаут, В. Сіра) розробляли організаційно-сміслові засоби для освітнього простору (за ідеями технології «Класний менеджмент»): структурований інформаційний стенд, розклади, чіткі й

виразні позначення фрагментів простору та відповідних алгоритмів дій, комунікаційних карток для вибору видів діяльності.

Третя група студентів (С. Шалабоніна, О. Петрик-Лакиза, Г. Ільїна) продумували різні аспекти дієвого психолого-педагогічного супроводу: 1) інноваційний варіант заповнення індивідуальної програми розвитку (із сформульованими довго- і короткотривалими SMART-цілями; зазначенням змісту корекційно-розвивальних послуг та методів моніторингу); 2) визначення різних шляхів підвищення фахової компетентності команди супроводу (наприклад, особливості долучення до діяльності команди супроводу запрошених фахівців).

Проведена робота стимулювала наукові, пошуково-дослідницькі та практичні інтереси майбутніх фахівців щодо ефективних підходів та методів навчання і розвитку осіб з РАС з опорою на критерії науково доведеної ефективності.

Логічним продовженням цієї діяльності було представлення отриманих здобутків у колективній презентації «Ресурси освітнього середовища для якісного навчання учнів з аутизмом» на заході факультетського фестивалю науки «Наукова цукерня».

Протягом навчального року студенти (О. Петрик-Лакиза, О. Белікова, Н. Стратулат, М. Коробка) – учасники гуртка – долучалися до семінарсько-тренінгових програм «Аутизм-Академія» на базі Центру комплексної реабілітації Дарницького району м. Києва.

06.04.2023 керівниками гуртка для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Втручання при аутизмі» організовано гостьову лекцію на тему «Особливості роботи зі школярами з аутизмом в закладах освіти Англії» від д. Емма Хокінз (Dr. Emma Hawkins), поведінкового аналітика.

Протягом 2023 року здобувачі брали участь у **конференціях**:

09 листопада 2023 р. здобувачі взяли участь у конференції факультету «Перші кроки в науку», їхні виступи були присвячені актуальним напрямкам підтримки осіб з аутизмом: позитивним перетворенням їхнього стану та підвищення якості їхньої освіти й життєдіяльності, у цілому (І. Кожушна, Я. Арнаут, Н. Стратулат та ін.), партнерської взаємодії педагогів та батьків як учасників команди супроводу (І. Котова); розбудови ефективних втручань для розвитку різних сфер розвитку дітей з РАС (С. Шалабоніна, О. Белікова, В. Сіра, В. Ольшевська та ін.)
<https://www.facebook.com/groups/ksiofprsso/permalink/6255185511248686/> .

22 листопада 2023 року здобувачі (Я. Арнаут, О. Белікова, І. Котова, І. Кожушна, В. Сіра, С. Шалабоніна) спеціальності «Спеціальна освіта»

долучилися до участі у ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Корекційно-реабілітаційна діяльність стратегії розвитку у національному та світовому вимірі» м. Суми.

Публікації за результатами досліджень у межах наукового гуртка.

1. Ольшевська В.Л., Таран О.П. Прикладні аспекти діагностики невербальної комунікації у дитини молодшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Том 1. (65). С. 103-107.

2. Беликова О., Таран О. Актуальні аспекти формування навичок читання у дітей з розладами аутистичного спектра. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. С. 274-277.

3. Скрипник Т.В., Котова І.М. Роль батьків як модераторів освітнього процесу дітей з розладами аутистичного спектра. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. С. 410-413.

4. Скрипник Т.В., Арнаут Я.В. Підготовка дітей з аутизмом до освітньої діяльності в закладі освіти з опорою на базові сенсо-моторні структури та функції. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. С. 41-44.

5. Кожушна І., Таран О. Теоретичні та прикладні аспекти подолання проблемної поведінки учнів молодших класів з розладами аутистичного спектра в умовах інклюзивного навчання. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. С. 80-83.

6. Супрун Г., Сіра В. Особливості комунікативної складової у структурі комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку з аутизмом. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. С. 335-339.

7. Шалабоніна С., Супрун Г. Модель соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом з опорою на методи з науково доведеною ефективністю. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали ІХ Міжнародної науково практичної конференції (22 листопада 2023 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. С. 347-351.

Затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Протокол № 1 від 18 січня 2024 р.

Завідувач кафедри
спеціальної та інклюзивної освіти
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Олена МАРТИНЧУК